

סוכות התשס"ט

בס"ד

חג הסוכות – חג בתוך חג

בְּיִשְׂרָאֵל, יֵשְׁבוּ, בְּסֻכּוֹת. **מג** לְמַעַן, יִדְעוּ דִרְתִּיכֶם, כִּי בְּסֻכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

חתימה נוספת של פרשת המועדות

מד וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה, אֶת-מִצְוֵי יְהוָה, אֶל-בְּנֵי, יִשְׂרָאֵל. {פ}

2. האברבנל

"למה אמר במצוות חג הסוכות באמצעותה "אלה מועדי ה'" כאילו כבר השלים כל מצוות ה', ואינו כן? כי אחר זה ציווה בה עוד דברים באומרו: "אך בחמשה עשר יום..." ושאר הפסוקים שהיו ראויים להכתב קודם "אלה מועדי ה'!"

3. רבינו בחיי

"ויעוד נראה לי לומר כי למעלה (פסוקים ל"ד-ל"ו) הזכיר עניין הקורבנות שהם חוקי השם יתברך, ושם ירמוז על של מעלה, הוא שאמר (פסוק ל"ה) "ביום הראשון מקרא קדש", (פסוק ל"ו) "וביום השמיני מקרא קדש", אבל בכאן למטה (פסוקים ל"ז-ל"ט) יבאר בשל מטה, ויזכיר שם חוקי ישראל, שיחוגו חג ה' שבעת ימים בזמן האספה ושיטלו בו מצוות הלולב..."

4. שמות כ"ג ט"ז

"וחג האסיף בצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה"

5. שמות ל"ד כ"ד:

"וחג האסיף תקופת השנה"

6. שמות כ"ב – פרשת משפטים

יד שלש רגלים, תחג לי בשנה.

טו **את-חג המצות**, תשמר--שבועת ימים תאכל מצות כאֲשֶׁר צִוִּיתֶךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב, כִּי-בו יצאת ממצרים; **ולא-יֵרָאוּ פְנֵי, רִיכָם.**

טז **וחג הקציר** בכורי מעשיך, אשר תזרע בשדה;

וחג האֲסִיף בצאת השנה, באֲסִיפֶךָ אֶת-מַעְשֶׁיךָ מִן-הַשָּׂדֶה.

7. שמות ל"ד - פרשת כי תשא

יח **את-חג המצות**, תשמר--שבועת ימים תאכל מצות אֲשֶׁר צִוִּיתֶךָ, לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב: כִּי בַחֹדֶשׁ הָאָבִיב, יצאת ממצרים.

כב **וחג שבעת תעשה** לך, בכורי קציר חטים;

וחג, האֲסִיף--תקופת, השנה.

8. מסכת סוכה ל"ז ב'

... כל לולב שיש בו שלשה טפחים כדי לנענע בו כשר וקאמר **היכן מנענעין** תנו התם שתי הלחם ... כיצד הוא עושה ... מניח ידו תחתיהן ומניף ומוליד ומביא מעלה ומוריד ... אמר רבי יוחנן מוליד ומביא למי שהארבע רוחות שלו מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו ... אמר רבי יוסי ברבי חנינא מוליד ומביא כדי לעצור רוחות רעות מעלה ומוריד כדי לעצור טללים רעים ... **ואמר רבא וכן בלולב.**

1. ויקרא פרק כ"ג

פתיחת פרשת המועדות (תחילת פרק כ"ג)

ד אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה, **מקראי קדש**, אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם, בְּמוֹעֲדָם.

חג הפסח

(ו) **ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות** ליהנה שבעת ימים מצות תאכלו: (ז) ביום הראשון **מקרא קדש** יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו:

חג השבועות

(כ) **והניף הכהן אתם על לחם הבכרים** תנופה לפני יהוה על שני קבשים קדש יהיו ליהנה לפנה: (כא) **וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש** יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם בכל מושבותיכם לדתיתכם:

ראש השנה

(כד) **דבר אל בני ישראל** לאמר **בחדש השביעי באחד לחדש** יהיה לכם שבתון זכרון תרועה **מקרא קדש**:

יום כפור

(כו) **אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא**

קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה ליהנה:

מצוות חג הסוכות

לג וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. **לד** דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר: **בחמשה עשר יום, לחדש השביעי הזה, חג הסוכות** שבעת ימים, ליהנה. **לה** ביום הראשון, **מקרא קדש**; **כל-מלאכת עבדה, לא תעשו. לו** שבעת ימים, תקריבו אשה ליהנה;

שמיני עצרת

ביום השמיני **מקרא קדש** יהיה לכם והקרבתם אשה ליהנה, עצרת הוא--כל-מלאכת עבדה, לא תעשו.

חתימת פרשת המועדות

לז אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה, אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם **מקראי קדש**: לְהַקְרִיב אִשָּׁה לַיהוָה, עֹלָה וּמִנְחָה זָבַח וּנְסֻכִים--דָּבָר-יוֹם בְּיוֹמוֹ. **לח** מִלֶּבֶד, שְׁבֹתוֹת יְהוָה; וּמִלֶּבֶד מִתְּנוּתֵיכֶם, וּמִלֶּבֶד כָּל-גִּדְרֵיכֶם וּמִלֶּבֶד כָּל-גִּבְתֵיכֶם, אֲשֶׁר תִּתְּנוּ, לַיהוָה.

דיני חג הסוכות

לט אֲךְ **בחמשה עשר יום לחדש השביעי, באֲסִיפֶכֶם אֶת-תְּבוּאֹת הָאָרֶץ**, תחגו את-חג-יהנה, שבעת ימים; ביום הראשון **שבתון**, וביום השמיני **שבתון**. **מ** ולקחתם לכם ביום הראשון, פרי עץ הדר כפת תמרים, ונענף עץ-עבת, וערבי-נחל; ושמחתם, לפני יהוה אלהיכם--שבועת ימים. **מא** וּחֲגַתְּם אֹתוֹ חַג לַיהוָה, שְׁבֹעַת יָמִים בְּשָׁנָה: חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם, בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תחגו אתו. **מב** בְּסֻכּוֹת תֵּשְׁבוּ, שְׁבֹעַת יָמִים; כָּל-הָאֲזָחָר,

16. השוואה בין קורבנות המוספים

שעיר חטאת	פריים	אילים	כבשים	
אחד	שני	אחד	שבעה	ראש חודש
אחד	שני	אחד	שבעה	חג המצות
אחד	שני	אחד	שבעה	שבועות
אחד	אחד	אחד	שבעה	ר"הש
אחד	אחד	אחד	שבעה	יום כיפור
אחד	אחד	אחד	שבעה	שמיני עצרת
אחד	שבעה שלשה עשר	שני	ארבעה עשר	סוכות

17. שמות י"ב ב'

"החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה."

18. מסכת ראש השנה פרק א' משנה א'

(א) אֲרֻבָּעָה רְאֵשֵׁי שָׁנִים הֵם. בְּאֶחָד בְּנִיטוֹן רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִים וְלְרִגְלִים. בְּאֶחָד בְּאֵלּוּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים, בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי. בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְשָׁנִים וְלְשִׁמְטוֹן וְלַיּוֹבְלוֹת, לְנִטְעָה וְלִיקְרוֹת. בְּאֶחָד בְּשִׁבְט, רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָן, כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים, בְּחַמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ:

19. במדבר כ"ח – חג הפסח

(כד) כְּאֵלֶּה תַעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים.

20. במדבר כ"ט

(יב) וּבְחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגְתֶּם חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים: (יג) וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֵה אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פְּרִים בְּנִי בָקָר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי אֵילִם שָׁנִים כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אֲרֻבָּעָה עֶשְׂרֵי תַמִּימִם יִהְיוּ: (יד) וּמִנְחַתְּם סֹלֶת בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶס הָאֶחָד לְשֹׁלֶשֶׁת עֶשְׂרֵי פְּרִים שְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵיל הָאֶחָד לְשֹׁנֵי הָאֵילִם: (טו) וְעֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לֶפֶס הָאֶחָד לְאֲרֻבָּעָה עֶשְׂרֵי כְּבָשִׂים: (טז) וְשַׁעִיר עִזִּים אֶחָד חֲטָאת מִלֶּבֶד עֲלֵת הַתְּמִיד מִנְחַתָּה וְנֹסֶכָה: (יז) וּבַיּוֹם הַשְּׁנִי פְּרִים בְּנִי בָקָר שָׁנִים עֶשְׂרֵי... (כ) וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְּרִים עֶשְׂתֵּי עֶשְׂרֵי אֵילִם... (כג) וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פְּרִים עֶשְׂרֵי

21. ויקרא ט"ז ל"ג

"וכפר את מקדש הקודש ואת אוהל מועד ואת המזבח יכפר ועל הכוהנים ועל כל עם הקהל יכפר."

22. סוכה נ"ה ב'

"א"ר <אליעזר> [אלעזר] הני שבעים פריים (פרי חג הסוכות) כנגד מי כנגד שבעים אומות. פר יחידי (פר של שמיני עצרת) למה כנגד אומה יחידה. משל למלך בשר ודם שאמר לעבדיו עשו לי סעודה גדולה ליום אחרון אמר לאוהבו עשה לי סעודה קטנה כדי שאהנה ממך א"ר יוחנן אוי להם <לעובדי כוכבים> [לאומות העולם] שאבדו ואין יודעין מה שאבדו בזמן שבהמ"ק קיים מזבח מכפר עליהן ועכשיו מי מכפר עליהן"

9. מסכת ראש השנה ט"ז א'

אמר רבי יהודה משום רבי עקיבא: מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח (והניפו אותו)? - מפני שהפסח זמן תבואה הוא. אמר הקדוש ברוך הוא: הביאו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות. ומפני מה אמרה תורה הביאו שתי הלחם בעצרת (והניפו אותם)?- מפני שעצרת זמן פירות האילן הוא. אמר הקדוש ברוך הוא: הביאו לפני שתי הלחם בעצרת כדי שיתברכו לכם פירות האילן.

10. שמות ל"ד י"ח

"כי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב, יֵצְאֶת מִמִּצְרַיִם."

11. שמות כ"ג מ"ג

"כי בְּסֻכּוֹת הַשִּׁבְעִי אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם."

12. ספר שמות י"ב, ב'

"החדש (= הירח המתחדש) הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה."

13. שמות כ"ג, ט"ז

"וחג האסיף בצאת השנה..."

14. רמב"ן על "באספכם את תבואת הארץ"

"באספכם את תבואת הארץ - שיהא חודש שביעי זה בזמן אסיפה, מכאן שנצטוו לעבר את השנים, שאם אין העבור פעמים שהוא בא באמצע הקיץ או החורף, לשון רש"י. ולשון ת"כ (פרק טו ו ז) עבר את השנים שתעשה החג באסיפת הפירות, יכול באסיפת כל הפירות, תלמוד לומר מגרנד ומיקבד, מגרנד לא כל גרנד, ומיקבד לא כל יקבד. אי באספך מגרנד יכול מקצת, תלמוד לומר באספכם את תבואת הארץ, הא כיצד השתדל לעבר את השנה שתעשה החג ברוב אסיפת כל הפירות: וכבר למדו העבור מחדש האביב (ר"ה כא). אבל שם לימד על האביב, וכאן לימד על פירות האילן, שכך שנו חכמים (סנהדרין יא): על שלשה דברים מעברין את השנה על האביב ועל פירות האילן ועל התקופה. והנה העבור נלמד מאליו, שהחג הזה בזמן אסיפה"

15. ויקרא כ"ג

העומר: (י) דָּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְקִצְרְתֶם אֶת קְצִירָהּ וְהִבַּאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל הַכֹּהֵן: (יא) וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לְרִצְיֹנְכֶם מִמִּחְרַת הַשִּׁבְעִי וְיִנְיֶנּוּ הַכֹּהֵן: **שתי הלחם:** (כ) וְהִנִּיף חִיָּהּ אֶתְּם עַל לֶחֶם הַבִּפְרִים תִּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה עַל שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָה לַכֹּהֵן: **ארבעת המינים:** (מ) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר פֶּפֶת תְּמָרִים וְעֵגֶף עֵץ עֵבֶת וְעֶרְבֵי נַחַל וּשְׁמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים:

השייכות לחגי תשרי ("החודש השביעי"):

(כד) דָּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שִׁבְתוֹן זָכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ: (כה) כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה לַיהוָה:

(כו) אֵךְ בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפְּרִים הוּא מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה לַיהוָה:

(לד) דָּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי

הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָה: